

Maart 2021

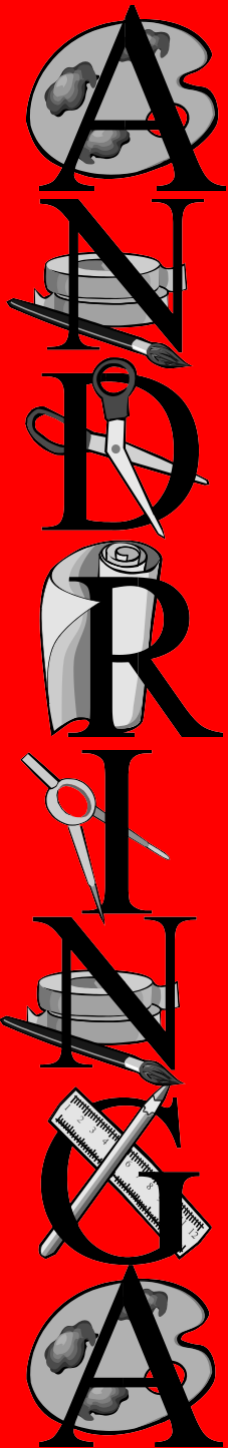
Andringa Staach Nijs

73

Familiekrantje van de
Andringa Stichting

www.andringaonline.nl

ANDRINGA STICHTING ADRESSEN

Correspondentieadres (redacteur ASN en secretariaat)

Mw. Tsjikke Andringa
Ljurkstrjitte 5 9269 NB FEANWALDEN
Tel. 0511 – 472207 E-mail adres: andringastichting@hetnet.nl

Voorzitter (en mederedacteur ASN)

VACATURE

Penningmeester

Mw. Eppie Andringa - Bijma
Waterlelie 5 9291 JP KOLLUM
Alle geldhandelingen voortaan alleen via onze ING Zakelijke Rekening:

NL62 INGB 00000 99008 – Andringa Stichting, Waterlelie 5, 9291 JP Kollum

Beheer Andringa Boeken en Kalenders

Mw. Ida Okx – Andringa ida.andringa47@gmail.com
Sao Paulostraat 21 1334 BZ ALMERE Tel. 06–10 33 52 87
Na ontvangst van het bedrag op banknummer van de Andringa Stichting krijgt u het bestelde thuisgestuurd. Persoonlijk afhalen en betalen kan ook, maar wel na afspraak. Meer informatie, zie omslag.

Website beheer / coördinator – www.andringaonline.nl

Dhr. Bart van der Kolk Mw. Elske Hoep - Andringa

bartvanderkolk@kpnplanet.nl elske.hoep@gmail.com

Beheer Andringa familie archief – ook voor al uw familieberichten !!!

Mw. Tsjikke Andringa
Leeuwerikstraat 5
9269 NB VEENWouden
Tel. 0511 - 472207

E-mail: tsjikkeandringa@hetnet.nl of andringastichting@hetnet.nl

© Andringa Stichting

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Andringa Stichting.

ANDRINGA BOEK DEEL 3 GOEDKOPER !!!

Onlangs hebben wij besloten om Andringa boek deel 3 voor € 25,- aan te bieden, dus ruim 10 euro goedkoper. Zo'n bijzonder boek hoort toch bij iedere Andringa thuis ?

Ook zijn er toepasselijke sleutelhangers te koop. Per stuk (inclusief verzendkosten) € 2,-, maar als u er eentje bij het nieuwe boek wilt ontvangen, dan is de prijs € 1,-

Met het gebonden **Andringa boek deel 3** is er een tastbaars iets wat direct uit de kast gepakt kan worden. Waarbij de mooie

illustraties, teksten en schetsen een goed beeld geven bij het verhaal. Dus wilt u uzelf, een familielid of kennis blij maken met dit mooie boek, **bestel dan snel**. Hoe? U vindt de bestel- en betaalgegevens op de laatste pagina van dit ASN.

PRIJS PER ANDRINGA BOEK DEEL 3 IS NU € 25, --.
BIJ TOEZENDING KOMEN ER PORTOKOSTEN OVERHEEN,
IN NEDERLAND PER PAKKET (1 OF 2 OF 3 EX.) € 7,25
U KUNT UW BESTELLING OOK AFHALEN BIJ TSJIKKE IN
VEENWOUDEN OF BIJ Ida IN ALMERE ...

INHOUDSOPGAVE ...

Andringa Stichting adressen	pag. 2
Boekpromotie over boek 3 en inhoudsopgave	pag. 3
Column door columnist Herman (NB)	pag. 4
40 jarig jubileum Andringa werkgroep / stichting	pag. 6
YA – Tegenslag na tegenslag en toch doorgaan !!	pag. 9
Website story – 10 jaar	pag. 12
12 ^e Andringa Familiedag, nu in juni 2022 ??	pag. 14
Financiën 2021	pag. 15
ZG – André & Janette in Taiwan	pag. 15
Vervolg kuier in Hindeloopen - dl. 2	pag. 18
ZA – Scheiden op de dag van overlijden ??	pag. 20
ASB - Herinneringen aan mijn Andringa pake en beppe	pag. 22
Ontmoetingen met Andringa's - 38 -	pag. 25 t/m 27
Andringa boekbestellingen en kalenders	pag. 28

COLUMN, deze keer door Herman, Mieke haar broer ...

Na jarenlang, ja echt, niet te hebben geschreven is het vreemd om nu een column te schrijven. Vreemd, verwarrend en vermoeiend, dat vermoed ik. Eens kijken wat er uit mijn hoofd naar buiten borrelt. Columns, artikelen en gedichten schrijf ik in slapeloze nachten in mijn hoofd: het komt er bijna niet meer uit. Mooie zinnen, grappige anekdotes, onnavolgbare poëzie, taalkundige hoogstandjes, frivole rijmelen en andere woord- en letterstromen komen niet verder dan de bedrand. Alleen nog met Sinterklaas maak ik spontane rijmsels. Ik heb mij gemakkelijk laten overhalen om voor ASN een verhaaltje te schrijven. Jarenlang heb ik twee maal per jaar een of meer bijdragen geleverd voor ons familiebulletin. Vier jaar geleden, na de fantastische 11^e Andringa familiedag in Sneek heb ik afscheid genomen van onze familiestichting. Tijd voor pensioen ! Tijd voor pensioen werd tijd voor ongezondheid. Tussen de perioden van behandelingen heb ik deze vier jaar, vooral ook, prachtige en goede tijden gehad. Vele reizen gemaakt, fietstochten door eigen land (tijdens deze uitjes dikwijls familie en vrienden bezocht), muziekworkshops bezocht. Te veel om allemaal op te noemen. Een leven dus van uitersten, maar wel een heel smaakvol leven. Afwisselend en intens. Het lijkt wel of ik bij het ouder worden al meer levensvreugde opsnuf en de pijntjes van kwaal en oud voor lief neem. Tenminste dat lijkt bij mij zo te zijn.

Toen lieve mensen, toen, toen kwam de corona. De corona sloop langzaam maar onverbiddelijk en onwrikbaar ons leven binnen. Schrik, verbazing, onzekerheid. Leef ik potjandorie al tien jaar met de ziekte van Kahler en had ik statistisch al lang, minstens zeven jaar geleden, dood moeten zijn. En nu word ik getraakteerd op de grootste pandemie in honderd jaar. Treurig toch of toch niet? Veel, heel veel activiteiten werden (en zijn nog steeds) afgelast. Niet meer bridgen, biljarten, gezamenlijk muziekspelen, concertjes bezoeken. Wel samen thuis, veel tv kijken, lezen, radio luisteren, puzzelen, zolder opruimen, schuur opruimen. Nou ja te veel, al weer teveel om op te noemen. Samen met onze poes Odilia vormen wij een middeleeuws gezin. Afgescheiden van andere mensen vermijden wij contacten. We leven in een coconnetje zozegegd. Langzaam maar zeker groeien we naar de eenzaamheid van de kist. Cru maar waar. Het rare is dat wij ons eigenlijk nog steeds moreel hartstikke goed voelen. Deugen we wel? We zouden het toch ook spijtig kunnen vinden dat we nauwelijks bezoek krijgen en zelf ook ons in het isolement verstopt hebben? Ik betrap mij er zelfs op dat ik het vaak prettig vind dat ik niet gestoord word als ik een film op tv kijk of een voetbalwedstrijd kijk, terwijl Hiltje tevreden een puzzel legt en Odilia aan mijn voeten ligt te snorren. Ja, dan sta je toch wel helemaal in de aller tevredenste modus, dus. En dat is nu, nadat ik nog niet zo lang geleden een lange chemobehandeling heb ondergaan, welke op 1 oktober 2019 startte en precies na een jaar werd beëindigd, hoewel ik nog maandelijks een onderhoudsbehandeling krijg. Maar die is goed te doen.

En dan zit ik zo maar weer achter de computer. God nog aan toe wat heb ik gesukkeld met mijn digitaal gereedschap. Ik heb heel lang kunnen werken met een laptop uit 2007 (vòòr Kahler !). Helemaal af was deze ouwe taaie al in 2016. Helaas werd ik daarna geplaagd door staar en kon ik helemaal niet meer op dat apparaat werken. Ik was totaal afhankelijk van Hiltje, maar die is nog in het voor-digitale stadium. Dus je zult begrijpen wat voor digitale chaos dat werd in huize Andringa. Begin 2020, nog voor de corona binnensloop, kocht ik mijn nieuwe laptop. Bijna een vol jaar stond deze onuitgepakt op mijn bureau. Inmiddels werd ik weer aardig mens en heb de nieuwe laptop eindelijk in gebruik genomen. Dat was niet meteen een onverdeeld genoegen, want alles was anders. Maar ik ben een doorzetter en sinds enkele weken kan ik aardig met Lappie overweg. Lappie brengt mij bij Lakkie. Dat was vroeger, heel vroeger, mijn bijnaam. Jarenlang werd ik zo genoemd. Vanaf ongeveer zes jaar tot pakweg mijn twintigste was het vaker Lakkie dan Herman. Officieel heet ik Hermanus, dat is mijn enige voornaam. Ik vond dat erg. In ons gezin hadden veel kinderen een dubbele voornaam. Bovendien had ik een broer en die heet Rindert Hermanus. Ik heb nooit jaloezie gevoeld naar mijn brussen, maar zijn tweede naam zat mij niet lekker: dat was mijn naam! Op Rindert was ik toentertijd wel jaloers. Dat was toen: nu niet meer en al heel lang niet meer. De brussen, dat zijn nu acht mannen en drie vrouwen. Allemaal hebben zij een partner en sommige, misschien, een openbare of geheime relatie. Aha, gaan we er een roddelblad van maken? Natuurlijk niet, al mijn broers en zussen zijn mij even lief. Door de corona zien we elkaar nauwelijks. En dat verdriet me. We vormen een hechte familie, maar dat kunt u lezen in de stukjes van Mieke. Zij is mijn zus en schrijft, sinds ik gestopt ben met ASN, haar bijdrage in het Andringablaadje. Ondertussen denkt u misschien waar is die Lakkie nu gebleven? Ik kom er nu op terug. Het is moeilijk om niet van de hak op de tak te springen. Dat is mijn hoofd, ik doe het niet zelf. Pieter, broer vijf, en een jaar of zes jonger dan ik, is de enige van mijn brussen die mij nog steeds Lakkie noemt. Uit zijn mond heb ik dat nooit erg gevonden, terwijl ik er een bloedhekel aan had als anderen mij Lakkie noemden. Pieter is niet alleen daarom uniek. Eigenlijk zijn alle brussen typo's. Dat wilde ik over Pieter kwijt.

Nu terug naar Mieke. De eerste ijzel van deze winter heeft haar flink te pakken genomen. Een ongelukkige uitglijder op de gladde stoep voor haar huis veroorzaakte een gebroken bovenarm. Tikken om een amusant verhaal te schrijven lukt voorlopig niet. Vandaar dat ik in actie ben gekomen om voor het eerst in jaren een column te tikken op mijn prachtige Lappie. En hoe ik aan die bijnaam ben gekomen dat vertel ik de volgende keer. Ook zal ik mijn broers en zussen en hun partners, al dan niet anoniem, in Storstijl beschrijven. U zult wat meemaken. Tot dan.

Met hartelijke groeten, Hermanus Andringa NB 22114

40 jarig JUBILEUM 1981 – 2021 ANDRINGA werkgroep / stichting

17 jan. 2021: Veertig jaar, enkele memorabele momenten om op terug te kijken:

1 genealoog: Drs. Ype Brouwers, initiatiefnemer en nog steeds actief voor ons!
2 Andringa Family Days in USA in 1988 (Chicago - IL) en 1989 (Madison - WI)
3 Andringa Familieboeken zijn respectievelijk in 1985, 1996 en 2016 gepubliceerd
4 voorzitters: Sjoerd (ZG), Tsjerk (ZG), Herman (NB) en Duleke (LE)
5 bestuursleden in januari 2021: Duleke, Elske, Eppie, Ida en Tsjikke, daarna ?
11 Andringa familiedagen zijn georganiseerd
12 Andringa kunstwerken voor de twaalf maanden op de kunst verjaarskalender
17 bestuursleden van de Andringa Werkgroep op eerste familiedag 21/3/1981
18 verschillende families Andringa in een overzichtelijk schema op blz. 8 (B.3)
19 Andringa Staach Nijs English Edition, afgekort ASNE, zijn verzonden
21 actueel getal in wachtwoord website stamboom, meer info via secretariaat
72 Andringa Staach Nijs Familiekantjes zijn gerealiseerd (ASN1 - ASN72)
225 pages in Andringa English Summary Book, published in 1988
350 Andringa's in het buitenland kregen ASNE19 toegestuurd
404 pagina's in Andringa boek 1; 248 in boek 2 en 560 pagina's in boek 3
613 foto's zijn in Andringa boek 3 verwerkt door graficus Piter Andringa (YB)
650 Andringa's en belangstellenden kregen ASN72 toegestuurd
1981 het jaar van onze start, nu 40 jaar later in 2021 vieren we ons jubileum !
3035 Achternamen anders dan Andringa staan in het register Andringa boek 3
4105 Andringa voornamen zijn in het register Andringa boek 3 opgenomen
Ontelbare Andringa's bezochten inmiddels onze website www.andringaonline.nl

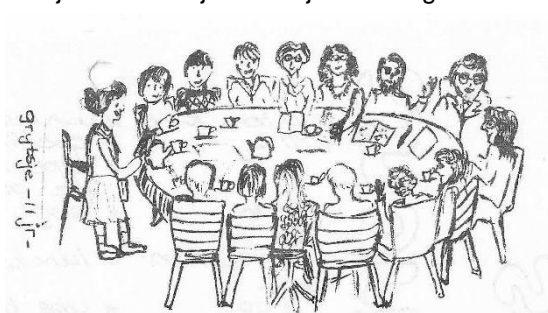
Zaterdag 17 januari 1981, ik weet het nog precies, want ik was erbij toen we met een aantal Andringa's bij elkaar kwamen in de bovenwoning van Ype Brouwers aan de Stationsweg te Leeuwarden. Een paar maanden daarvoor had Sjoerd Andringa uit Exloo Ype al eens ontmoet bij een lezing, waar Ype vertelde over de door hem summier beschreven genealogische vondsten met betrekking totvele Andringa's. Ype had natuurlijk al lang door dat die

Andringa's vaak geen familie van elkaar waren, maar zijn nieuwsgierigheid was wel gewekt. Ook andere genealogen hadden geprobeerd de Andringa's te beschrijven, eentje wist Ype toen bijna te overtuigen dat zoiets niet mogelijk was, maar toch ging Ype met behulp van zijn partner Japke door. Zij maakten een uitnodigende brief voor een eerste kennismaking, zochten adressen van alle Andringa's uit Friesland en in vier grote steden uit telefoongidsen en stuurden hen een uitnodiging voor die eerste bijeenkomst bij hen thuis Ook mijn ouders, Sybe & Grytsje Andringa, kregen zo'n brief; ik niet, want ik woonde destijds in Baflo. Toevallig ging ik dat weekend wel naar hen toe; ik reisde dan per trein en vanuit

Leeuwarden altijd met bus 71 naar Oosterbierum. Maar op die bewuste zaterdag nodigde mem Grytsje mij ook uit om hen vlakbij het station in Ype's woning te ontmoeten; naderhand kon ik het laatste stuk natuurlijk meerijden in heit zijn auto.

Sjoerd & Janke waren er, mijn ouders, Arjen uit Leeuwarden, Menno uit Sneek, Jaap uit Ferwerd, Johan & Aggie uit Driebergen en Tsjerk van Schiermonnikoog. Felix uit Weesp had zich ook aangemeld, maar net daarvoor was zijn vrouw plotseling overleden. Allemaal Andringa's, volslagen onbekenden voor elkaar. Toen Ype ons zijn plannen vertelde en even later zijn door hem uitgewerkte vondsten liet zien, had ik snel vertrouwen in hem. Maar om zo'n project tot stand te laten komen, daar moest wel geld voor op tafel komen, want het zou betekenen dat hij minimaal een jaar lang salaris uitbetaald zou moeten krijgen. Al gauw bleek dat Sjoerd met zijn achtergrond een prima voorzitter kon worden voor de Andringa Werkgroep die we die middag meteen hebben opgestart. Door Jaap zijn financiële visie zou hij voorlopig wel penningmeester willen worden en ik heb toen aangegeven dat ik o.a. organiseren leuk vond. We besloten zeer snel om een familiedag te gaan houden, op 21 maart 1981, jawel, na slechts twee maanden, om de belangstelling voor dit grote project te peilen. We gingen zeer voortvarend aan het werk. Een paar dagen later konden we ons eerste rondschrijven van 22 jan. al verzenden, nu naar alle Andringa's uit de telefoongidsen van heel Nederland, die door de verschillende werkgroepsleden razendsnel waren verzameld.

Die eerste Andringa familiedag blijft voor mij onvergetelijk! Er kwamen van heinde en ver 250 Andringa's naar toe! Die dag werd gehouden in 'De Oude Schouw' bij Akkrum. De zaal was te klein voor die grote groep, dus met behulp van tv beelden in de overige zaaltjes kon iedereen het gebeuren toch enigszins volgen. Het programmaboekje van die 1^e familiedag ligt hier voor mij. Zus Lybrich, broer Piter, neefjes en nichtjes en Sjoerd fotograaf hadden illustraties gemaakt. Hier een

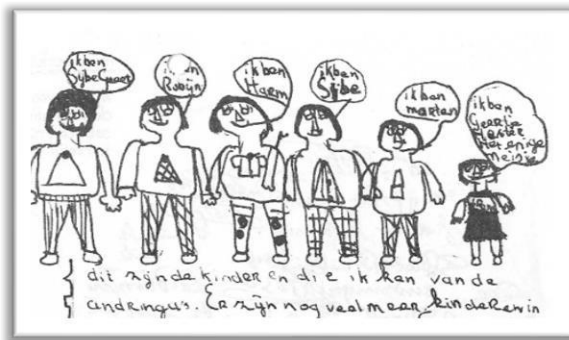

tekening door Grytsje (11 jaar) van een AW-vergadering bij mijn ouders thuis aan de ronde tafel. Op de volgende pagina een tekening plus verhaal van Robijn (toen 8 jaar) uit datzelfde eerste programmaboekje. Hij beschrijft de Andringa kinderen die hij kent: oudste broer Sybe Geert (11), tweelingbroer Harm, zusje Geertje Hester, het enige meisje

(1 jr.) en zijn neven Sibe (8) en Marten (3). 'Sibe en Marten komen van Klaas Evert en Ytsje'. Zijn broer Harm schrijft en tekent over de boerderij op Koehool. Sjoerd uit Exloo in zijn mooie handschrift komt met een stuk over Aldfaers erf (zie website: AW 1982) en Ype met stamboomoverzicht van Jorard (1448) en Tyard (1447) Andringa. Alle deelnemers staan per familiegroep overzichtelijk genoteerd.

Dankzij Ype vooral konden we die 250 deelnemers reeds verdelen in familie-groepen, maar zij kregen toen wel een andere code. Denk aan: SE - Simme Eeltjes is nu **LE**; RT - Rintsje Taeckeles is nu **NB**; AS – Andele Sjoerds is nu **SA**; GJ – Gerben Jans is nu **YB** en SW - Sybren Wybrens is nu **ZG**. De kleuren van de naamkaartjes (klaverblaadjes) die we als werkgroep voor elk uitknipten, corresponderen nog steeds met de kleuren die we tegenwoordig op Andringa familiedagen handhaven.

Tsjerk had grote stamboom-overzichten gemaakt van de gegevens op dat moment, ook alweer een publieks-trekker! Aan het eind van de dag was zoveel geld toegezegd dat Ype Brouwers meteen voor bijna een jaar van start kon gaan.

Over die afgelopen 40 jaar is natuurlijk veel meer te

vertellen. Bij het begin van dit artikel staat een overzicht met enkele ‘memorable’ momenten. Een enorm verschil van die eerste jaren met nu is de verregaande digitalisering. Toen bijna alles handmatig, nu nauwelijks meer voor te stellen. Denk alleen maar eens aan die dikke telefoongidsen van heel Nederland die we hebben doorgeworsteld om Andringa adressen te kunnen achterhalen. Gelukkig was het woord ‘ambulance’ vetgedrukt per dorp / stad dichtbij Andringa, wat het zoeken wel vergemakkelijkte. Al die vondsten werden op papier genoteerd, daarna overgetypt voor wie een typemachine had. Alle genealogische gegevens werden per persoon / gezin op systeemkaartjes geschreven. Adressen uit het buitenland: nu kun je die via internet achterhalen, toen nog niet, maar dankzij John P. kregen wij een lange lijst. De financiën werden tot ieders tevredenheid bijgehouden door Jaap; helaas overleed hij in 2003, maar zijn vrouw **Eppie** is sindsdien onze penningmeester. Sjoerd, **Elske** haar heit, bleek inderdaad een uitstekend en deskundig voorzitter. Dankzij zijn initiatief kwam er o.a. een Engels summary. Aggie, de tante van onze huidige bestuursleden **Duleke** en **Ida**, bleef lange jaren samen met haar man Johan Nota, heel veel gegevens verzamelen die zij belangeloos ter hand stelden aan de Andringa Stichting en aan Ype. (Het secretariaat grotendeels en het familiearchief volledig is aan **Tsjikke** toevertrouwd. Ook zorgt zij vanaf 1981 voornamelijk voor de publicatie van ASN en ASNE, waarbij uw aandeel natuurlijk onmisbaar is!!!) Gelukkig kan ik nog regelmatig terugvallen op **Ype Brouwers** zijn deskundigheid, ook hiervoor hartelijk dank! Binnenkort kom ik nog eens langs om dit jubileum samen met jou te vieren, Ype! (Er mag immers van Rutte slechts één op bezoek komen).

Nu alvast proost ik symbolisch op deze afgelopen 40 jaar! Tsjikke Andringa (YB)

(YA 212) Tegenslag na tegenslag en toch doorgaan ...

Eind december 2020 krijg ik van Cees Andringa (YA21214) een kopie van een handgeschreven epistel toegemailed, waarop zijn vader Roelof (*zie foto ± 1960*) de levensgeschiedenis van diens ouders Klaas & Renske had genoteerd. Een groot gedeelte hiervan staat in boek 3 (blz. 331), maar het geeft veel meer bijzonderheden.

In 1912 trouwden ze, **Klaas Roelofs Andringa**, zoon van Roelof Rutgers Andringa (YA21) en Sjieuwke Gosses Jensma en **Renske Lieuwes van Dijk**, dochter van Lieuwe Goffes van Dijk en Jitske Mennes de Jong. Klaas

is in 1888 geboren op een boerderijtje genaamd 'Zeldenrust', gelegen aan de weg van Hallum naar Marrum. Zijn vader Roelof was een puike veefokker die het klaar speelde een van de eersten te zijn die stamboekvee uitvoerde naar vele delen van de wereld, vooral naar Italië. **Klaas** ging werken bij zijn vader samen met broer **Dirk**, waar hij een gedegen praktische leerschool had, speciaal op het gebied van de fokkerij. **Renske**, ook geboren in 1888 te Hallum, verloor op jeugdige leeftijd haar moeder, vandaar dat zij werd grootgebracht bij haar grootouders woonachtig in Blija.

Toen zij in 1912 trouwden, kochten zij een boerderijtje aan de Zwarte weg te Blija, terwijl zij het land pachtten van de familie van Dijk. Een oom van Renske, Jan Goffes van Dijk geheten, was gebrekkig en kwam bij hen inwonen. Deze was eigenaar van de graan- en pelmolen 'Het Lam', die naast de boerderij stond (*zie foto*).

Omke Jan en Klaas runden samen het werk aan de maalderij en pellerij verbonden. Helaas is deze molen, die

als een sieraad van het dorp kon worden beschouwd, na enkele jaren afgebroken omdat de mechanisatie zijn intrede had gedaan, waardoor de klandizie snel sterk verminderde. Het onderhoud aan de molen was te hoog om nog rendabel te kunnen draaien bij de verminderde omzet. In de 11 jaren dat Klaas en Renske daar woonden kregen ze zeven kinderen waarvan er 1 stierf (*zie 'geslachtsregister' YA212 - pag. 330 in Andringa boek 3*). Ze boerden daar in Blija wel goed in die jaren, maar zoveel monden vroegen nogal wat, zodat ze besloten een grotere boerderij te Finkum te pachten. Verzekerd werd dat ze na 5 jaar konden herpachten, maar helaas bleek dat een loze belofte. Een zoon van de eigenaresse wilde de boerderij zelf exploiteren. Goede raad was duur.

Hoewel alle mogelijke pogingen werden gedaan om opnieuw elders een boerderij in Friesland te pachten, mislukte dat. Intussen was nog een zoon geboren, zodat het gezin met 9 personen er moeilijk voorstond. Ook in Finkum werd in die vijf jaar goed geboerd, maar verbeteringen aangebracht aan de boerderij en vooral het land kwamen hen helaas niet ten goede. Het was een gelukkig gezin en aan de kinderen werd veel aandacht besteed. Vader Klaas had b.v. een grote koets overgenomen, waar het gezin regelmatig mee uit rijden ging. Zo gingen **Klaas en Renske** (zie foto) eens per jaar met de kinderen naar een uitspanning te

Hardegarijp. Naast de schoolreisjes was het gezinstochtje het gesprek van weken van te voren. Natuurlijk, de kinderen werden spelenderwijs ingeschakeld in het bedrijf. Ze moesten schapen melken, jongvee voeren en al dat soort karweitjes. Dat was in die dagen zo en heden ten dage ook nog wel, maar in mindere mate. Om terug te komen op het beëindigen van het bedrijf te Finkum, dit kostte het echtpaar vele slapeloze nachten.

Gelukkig konden ze door bemiddeling van relaties tenslotte een ontginningsboerderij, groot ± 40 ha pachten te **Zuidwolde (Dr.)**. De lezer zal begrijpen dat dit in 1928 een wilde onderneming was. Het was méér dan een emigratie, want als je emigreerde nam je geen vee of huishoudelijke bezittingen mee. Het kostte dan ook heel wat organisatie om alles, 30 á 40 stuks vee, paarden, alle toen moderne hooibouw-machines, landbouwwerktuigen, wagens, gereedschappen, en het huisraad naar Drenthe te transporteren. De oplossing werd gevonden door enkele binnenschepen te regisseren, waarin alles werd geladen, behoudens de koets die met het trouwe paard 'Freule' werd opgehaald door een toekomstige medewerker. Deze koets kon niet op één der schepen omdat hij te hoog was om onder diverse bruggen door te kunnen. Toen eindelijk alles was ingeladen, het vee in het ruim getakeld, ging de tocht over de Friese wateren, het Tjeukemeer en de Belterwiede naar Balkbrug aan de Dedemsvaart. Het was me het reisje wel, dat twee dagen duurde. Het vee moest onderweg gemolken en gevoerd worden en dat was geen sinecure omdat een boot nu eenmaal deint op het water. Na het uitladen begon pas het getob dat jaren duurde. 1928 was een uitzonderlijk droog jaar, de boerderij bleek slechts deels te zijn ontgonnen, zodat onvoldoende voer gewonnen kon worden. Er moest veel voer worden bijgekocht. Bovendien was de overgang zeer groot. Het huis en de bedrijfsgebouwen waren nog in aanbouw toen ze arriveerden. Op die zomer volgde een uitzonderlijk strenge winter zodat het in 1929 erg lang duurde voordat het vee weer in de weide kon. Daardoor moest er nogmaals peperduur voer bijgekocht worden. De reserves, zuur verdiend in voor-

gaande jaren, raakten op, het was moeilijk weer op peil te komen, omdat de crisis in de dertiger jaren volgde. Tenslotte lukte het toch weer in betere doen te komen, door hard werken, zuinig beheer en toepassen van moderne landbouwmethoden. Een beste veestapel werd opgebouwd, het bedrijf kon langzamerhand tot een van de beste in de omgeving worden gerekend.

Klaas en Renske sloegen zich als echte pioniers door de moeilijkheden heen. De kinderen vlogen uit. De oudste, Roelof, kreeg een aanstelling bij de Landbouwvoorlichtingsdienst; Jitske ging in de verpleging; Lieuwe kreeg werk in Duitsland; Sjieuwke, trouwde en bleef in de omgeving; Tjitske vond een goed tehuis bij een tante in Meppel, Gelfske begon met haar man een pluimveebedrijf, terwijl de jongste broer Jan Andringa op het ouderlijk bedrijf bleef. (*Boerderij Zuidwolde, deze tekening is van omstreeks 1940*)

Zo was de toestand in het laatst van de jaren '30 en begin '40 toen de 2^e wereldoorlog uitbrak. **Dit werd een ramp voor Klaas en Renske.** Tot hun groot ongenoegen kregen ze in maart 1945 Duitsers ingekwartierd. Dit was door mededelingen van het 'verzet' aan de oprukkende geallieerde troepen bekend geworden. Bij het oprukken langs de weg waaraan het bedrijf was gelegen, werd de boerderij met vlammenwerpers bestookt. Binnen een moment stond alles van voor naar achteren in lichte laaie. De toen nog aanwezige familie met enige logés wist evenwel het vege lijf te redden door in een op enkele honderden meters afstand droge sloot beschutting te zoeken. De landheren zagen hen vluchten en waren toen zo barmhartig het vuren te staken tot ze een veilig heenkomen hadden gevonden. De Duitsers namen de gelegenheid te baat om in een ondergrondse schuilkelder, opgebouwd van strobalen, te vluchten. Daar vonden ze een jammerlijke dood omdat de Canadezen daarna de vlammenwerpers op deze schuilkelders richtten. Dit vond plaats op 5 april 1945.

De boerderij brandde geheel af en het vee kwam in de vlammen om. Klaas en Renske waren alles kwijt en moesten opnieuw beginnen om het bedrijf op te bouwen. Daarin slaagden ze min of meer, mede dank zij het feit dat ze verzekerd waren tegen molest. Een beste veestapel opbouwen duurt echter jaren. De gemiddelde melkgift lag jaren lang nog beneden het gemiddelde van de jaren '30. In 1952 nam de jongste zoon **Jan (YA21213)** met zijn vrouw **Geertje** het bedrijf over. Klaas en Renske kochten een huis in het dorp Zuidwolde. Daar stierf Renske op een leeftijd van 73 jaar (1961) en Klaas op 93 jarige leeftijd (1981).

WEBSITE STORY 10 JAAR

We hebben als website werkgroep de afgelopen 10 jaar veel werk verzet om Andringaonline.nl op de “kaart” te zetten. Vanaf 2003 waren Herman, (wijlen) Piet en Tsjikke zich al aan het oriënteren hoe en wat er moest gebeuren om een website in het leven te roepen. Vanaf maart 2011 begon het gestalte te krijgen. Herman deed een oproep in het ASN53 van april met de vraag: wie wil meedenken / meewerken? Hij was zelf voor privé gebruik bezig geweest om ervaring op te doen met het bouwen van een website. Op 12 juli 2011 organiseert Herman bij hem thuis een bijeenkomst om de website handen en voeten te geven.

Toen ontstond officieel de website werkgroep.

Als basis/voorbeeld is de website van: van der Kolk gebruikt.

(www.vanderkolkonline.nl). Bart v.d. Kolk werd webmaster, Tolé Hoep website medewerker en Elske Hoep-Andringa de coördinator tussen de werkgroep en het bestuur. Op de Andringa-dag 2012 in Leeuwarden heeft Bart een presentatie gegeven hoe de website er mogelijk uit zou komen te zien. Een digitale toevoeging op de bestaande info van de Andringa Stichting, zoals het Andringa Staach Nijs. Tolé had een stamboom uitgeprint van de ZG tak op een groot vel papier. Dit om een idee te geven hoe een parenteel er uit zou komen te zien, als je de gegevens invoerde in het genealogische programma Aldfaer. In het ASN56 werd aangekondigd, dat er sinds 23 juni 2012 een voorlopige website te zien was op: www.Andringaonline.nl

De jaren erna zijn we met een groep (en aanverwanten van) Andringa's bezig geweest alle gegevens in te voeren van alle takken van de familie Andringa. Henk Ilbrink HB11 en Piet NC2113 (beiden al overleden) hadden van hun eigen familietak vooraf al veel uitgewerkt. Veel werk is verzet door: Ted Andringa PA12211, Cees v.d. Berg en Noor v.d. Berg- Andringa VA3111, Bart van der Kolk HA123, Tolé Hoep en Elske Hoep-Andringa ZG2114. Een monnikenwerk! Na het uitkomen van Boek 3 in 2016 zijn alle nieuwe gegevens uit het boek verwerkt in Aldfaer. In elk ASN in het najaar staan de nieuwste aanvullingen, zoals geboorte, overlijden, huwelijk/scheidingen, die door de werkgroep verwerkt worden. De laatste gegevens zijn afgelopen najaar verwerkt. Als website commissie (Tolé, Bart en Elske) hebben we regelmatig overleg om vernieuwingen door te voeren, uitbreidingen van de website up to date te houden en ingesloten fouten op te lossen. Gebruik van wachtwoorden instellen om de privacy te waarborgen. Toch kunnen we hulp gebruiken van professionals op ICT gebied. Ook zien we graag verhalen en/of foto's van Andringa's tegemoet.

“De jeugd heeft de toekomst!”

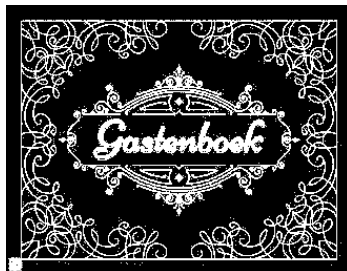
We zijn nog aan het bekijken of we in de toekomst de twee laatste ASN nummers op de website gaan zetten. Dit jaar laten we als proef het oude ASN71 en ASN72 op de website zien om een indruk te geven. Die staan achter het wachtwoord, bekend voor abonnees en te bevragen bij het secretariaat. **Attentie: dit wachtwoord is vertrouwelijk en persoonlijk!**

Kwartierstaat

Heeft u al de kwartierstaten (pas uitgebreid) van de families van Duleke, Ida, Eppie, Elske, Tsjikke, Herman en Bart gezien? De kwartierstaat van Tsjikke is het meest uitgebreide overzicht van haar naaste familie, inclusief de “Koude kant”. Als we hiermee verder gaan, dan zijn we niet alleen met de Andringa gegevens bezig. Daar moeten we nog een standpunt over innemen.

Gastenboek

Hebt u zich wel eens afgevraagd hoe het met die verre oom of tante gaat? Zou u graag contact maken met die verre neef? Of wilt u een opmerking maken over onze website? Plaats dan een bericht in het Gastenboek op onze website www.andringaonline.nl

Sinds 01-02-2021 is het gastenboek weer te zien op de website. Er zijn in het verleden ongewenste berichten in het gastenboek terecht gekomen. Door de nieuwe opzet zal dit voorkomen kunnen worden. We zouden het erg op prijs stellen als het gastenboek d.m.v. uw inzendingen en leuke anekdotes van je familie het gastenboek aantrekkelijk te maken.

Register

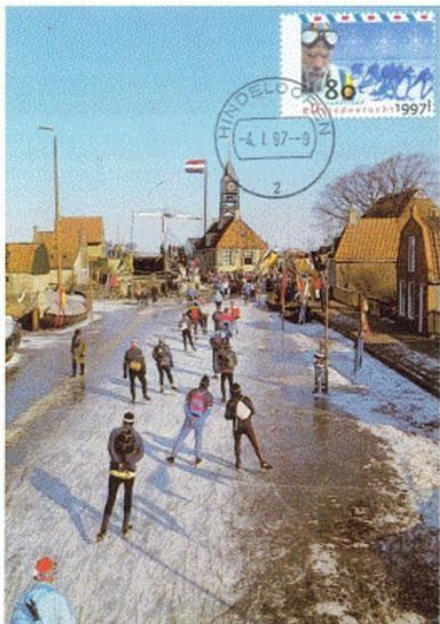
Achter in boek 3 staat een lange namenlijst van alle mensen, die in het boek terug te vinden zijn. Dit register is nu ook te zien op de website achter het wachtwoord (voor abonnees). Omdat de parentelen ook op de website staan, kun je door het register te raadplegen, snel jezelf / je eigen familie vinden. Het plan is om dit register up to date te maken met de aanvullingen uit de ASN's sinds het uitkomen van het Andringaboek 3 in 2016. De websitecommissie Bart, Tolé en Elske.

Twalfde Andringa Familiedag in Hindeloopen reeds in 2022 ???

Hallo Andringa's en afstammelingen daarvan. Door het coronavirus kon de familiedag van afgelopen juni 2020 helaas niet doorgaan. Daarom hebben wij die toen verzet tot over 4 jaar, dus het volgende schrikkeljaar in 2024. Dat duurt wel heel erg lang, dus willen wij proberen het te vervroegen. Ik heb inmiddels contact opgenomen met de heer André de Jong van hotel/restaurant de Brabander in Hindeloopen en gevraagd of het mogelijk is, dat wij in juni 2022 de familiedag plannen, dat is nu over 16 maanden. Hij reageerde zeer positief. Dus lieve mensen, laten wij hopen dat het virus dan verdwenen is, dat we meer vrijheid hebben en dat wij ook allemaal gezond blijven !!!

De juiste datum overleggen wij nog met het volledige Andringa bestuur en u krijgt die t.z.t. te horen via ASN 74 en onze website. Dus vergeet niet hierover alvast een aantekening in jullie agenda te zetten! Zien we elkaar weer op de Andringa familiedag in Hindeloopen bij de Brabander, maar dan in juni 2022 ??? Wij hopen ook weer van harte op jullie komst !!!

Met vriendelijke groet, Ida en Elske

FINANCIEN, er komt echt veel te weinig abonnementsgeld binnen !!!

Net zoals in ASN72, een korte melding dat er toch veel te weinig abonnementsgeld binnenkomt! Het financieel jaarverslag over 2020 laat in totaal een nadelig saldo zien van € 223,11. In dat jaar werd er door 118 personen abonnementsgeld overgemaakt en in 2021 tot nog toe slechts 15 keer, terwijl ASN72 naar ruim zeshonderd adressen werd verzonden! Diepe zucht, gelukkig blijven extra giften binnenkomen, vorig jaar ruim € 600,-

Geld digitaal overmaken is tegenwoordig vrij eenvoudig, maar gebruikt u liever contant geld? Is het volgende idee dan een wijs besluit, vraag dit uiltje zich af? Ga maar eens met één of meerder geldbiljetten knutselen en stuur dat resultaat dan op naar penningmeester Eppie te Kollum. (Tsjikke zorgt er later wel voor dat die bedragen inclusief uw naam worden bijgeboekt op onze ING bankrekening...) **NL62 INGB 0000 99008 – Andringa Stichting, Waterlelie 5, 9291 JP Kollum**

(ZG) – André Jilko & Janette Andringa – de Jong vanuit Taiwan

Woensdag 10 februari 2021 ontvang ik (Tsjikke Andringa) 's morgens heel vroeg omstreeks 3 uur een mailtje van **André (ZG1121121)**. Hij woont met zijn vrouw **Janette** in Taipei, de hoofdstad van Taiwan, en wil een aantal exemplaren van het Andringa boek deel 3 bestellen voor zijn kinderen. Het gaat om een Sint Piter geschenk. André en Janette komen dan ook uit Grou. De Andringa boeken zijn op tijd in Grou afgeleverd...

André (1963) is geboren en opgegroeid in Drachten. Heit Tjeerd Andringa (ZG112112) heeft altijd bij de scheerapparatenfabriek van Philips gewerkt. Mem Finny Andringa - van der Pal was in Drachten actief bij gymnastiekvereniging Hercules Udi en de nieuwjaarrevues in de Lawei (Dag Ouwe, Dag Jonge). André heeft Civiele Techniek in Delft gestudeerd en heeft altijd de ambitie gehad om internationaal aan grote projecten te werken. Hij is na zijn afstuderen begonnen als uitvoerder bij baggerbedrijf HAM, met inderdaad projecten in het (verre) buitenland. Toen er kinderen op komst waren hebben André en Janette ervoor gekozen weer in Nederland te gaan wonen en werken. Van 1989 tot 2001 woonden ze met veel plezier in het Brabantse Boxtel. Daar zijn ook hun 3 kinderen Janneke, Tjeerd-Andries en Femke geboren. Ze hebben nog steeds warme herinneringen aan hun tijd in Boxtel en gaan nog

regelmatig op bezoek bij kennissen daar. In 2001 verhuisde het gezin naar Grou, waar de kinderen hun schoolopleiding vervolgden. André werkte in die tijd als directeur bij de Verhoeve Groep vanuit Jirnsum en Hummelo.

Toen de kinderen het huis uit waren, begon de internationale uitdaging weer te trekken. André werkt nu voor Boskalis als projectdirecteur voor de bouw van windmolenparken op zee. De komende jaren moeten nog heel veel van deze windmolenparken op zee worden gebouwd in het kader van de duurzame energiedoelstellingen van landen. Tot voor kort vonden deze projecten alleen in West-Europa plaats en was het aansturen en bezoeken van projecten te doen met korte reizen van een paar dagen binnen Europa. Sinds kort en in de verdere toekomst worden op veel meer plaatsen in de wereld windmolenparken op zee gebouwd (o.a. ook in de USA, Azië en Australië). Taiwan loopt hierin voorop. Toen Boskalis een project in Taiwan aannam, was dit een mooie kans voor André en Janette om hun internationale ambities vorm te geven. Sinds 1 juni 2020 wonen ze voor een periode van naar verwachting 3 tot 4 jaar in Taiwan.

Taiwan is een eiland voor de kust van China in de Stille Oceaan (Pacific). Het land is qua oppervlakte vergelijkbaar met Nederland, met meer dan 23 miljoen inwoners. Het land is dan ook zeer dichtbevolkt, zeker als je beseft dat een groot deel van het binnenland onbewoonbaar berggebied is. De randen van Taiwan aan de kust zijn zeer dichtbevolkt. De hoofdstad Taipei heeft zo'n 2,5 miljoen inwoners. Taiwan ligt op de noordelijke Kreeftskeerkring, op de grens van de tropen. De winters zijn mild, de zomers heet. Het regent veel en vaak. Echt heel anders dan in Nederland zijn de tyfoons en aardbevingen. Een echte tyfoon

hebben André en Janette nog niet meege maakt. Aardbevingen des te meer. Regelmatig komen behoorlijk zware aardbevingen voor. De moderne gebouwen in Taipei zijn aardbevingsbestendig gebouwd. Toch blijft het wennen als het appartement waar ze wonen op 17 hoog heen en weer staat te slingeren.

Taiwan is in het verre verleden een Nederlandse VOC kolonie geweest. Er zijn nog een paar Nederlandse forten uit die tijd overgebleven. Van 1895 tot 1945 stond Taiwan onder Japans bewind. Sinds 1945 is Taiwan een zelfstandig land. Taiwan kijkt op een positieve manier terug op de vroegere bezetters. Er is veel van de Japanse cultuur overgenomen. Er wordt Chinees (Mandarijn) gesproken. Het aantal mensen dat Engels spreekt is beperkt. Sinds de laatste decennia is

Taiwan een echte democratie. Taiwan is een ontwikkeld, vriendelijk en veilig land om te wonen en werken. Wel is er veel spanning tussen China (hier Peoples Republic of China, PROC genoemd) en Taiwan (hier Republic of China of ROC). China ziet Taiwan als een afvallige provincie en erkent Taiwan niet als land.

Qua Corona is de situatie heel goed onder controle. Tot februari 2021 zijn er vanaf het begin van de uitbraak in februari 2020 in totaal zo'n 900 honderd mensen besmet geweest, waarvan er in totaal 9 zijn overleden. Taiwan heeft aan het begin van de uitbraak direct strenge regels ingevoerd. Deze zijn goed te handhaven omdat het een eiland is. Iedereen die per vliegtuig of schip het land binnenkomt moet verplicht 14 dagen in quarantaine, gevolgd door nog een week "self-health management". Tijdens die 3 weken is er strenge controle door de overheid. Het voordeel van deze situatie is dat er geen sprake is van een lockdown: kantoren, scholen en restaurants zijn gewoon open. Het nadeel is wel, en dat voelen André & Janette ook persoonlijk heel sterk, dat het niet mogelijk is voor kinderen, familie en kennissen om op bezoek te komen.

Voor het project zet Boskalis 62 funderingen in de zeebodem. In verband met de te verwachten tyfoons en aardbevingen zijn deze funderingen groter en zwaarder dan ze in de Noordzee zouden zijn geweest. Tijdens het heien van de palen voor de funderingen gelden strenge eisen om het onderwatergeluid (met mogelijk schadelijke gevolgen voor zeezoogdieren) te beperken. Vlakbij het project leeft de bijna uitgestorven Taiwanese Witte Dolfijn.

Gelukkig is er in Taiwan een grote internationale gemeenschap, waaronder ook veel Nederlanders, die elkaar regelmatig opzoeken of tegenkomen bij de Nederlandse school in Taiwan. Janette heeft hier een plek gevonden als vrijwilliger / onderwijzeres voor de zaterdagochtenden in het Nederlands. Kortom, André heeft het druk met zijn werk en

bouwt zo een netwerk op, terwijl Janette ook haar draai prima gevonden heeft. Samen kijken ze wel uit naar het opheffen van de Coronabeperkingen, zodat ze ook kinderen, familie en vrienden kunnen ontvangen in het mooie Taiwan (door de Portugezen vroeger Formosa of "mooi eiland" genoemd).

Tige tank, **André & Janette (ZG1121121) !**

M.fr.gr., Tsjikke (YB).

EEN VUURTOREN ALS WEGWIJZER - deel 2 -

(Journaliste Gerbrich van der Meer van het Friesch Dagblad, maakt en schrijft in 2020 over Friese Kuiers, deze keer vanuit Hindeloopen. Wij krijgen toestemming om af en toe hierover iets te publiceren in ASN. **Een vuurtoren als wegwijzer.**)

In ASN72 stond de volgende slotzin:
“Ik sla aan het eind van het pad linksaf de Kleine weide (likje weide) in en loop zo op het **Schaatsmuseum** af. Dit wordt het startpunt van de kuier.”

Uitnodigend staat de deur open. Als je alles wilt weten over het schaatsen, ben je hier aan het goede adres. Hier ontdek ik dat ik op weg naar het startpunt ongemerkt al een stukje route gelopen heb.

Ik maak rechtsomkeert en loop in gezwinde pas terug. Het is druk bij de fontein van de vrouwelijke Chinese kunstenaar Shen Yuan, een van de fontein van **Eleven Fountains**, het veelbesproken project van Culturele Hoofdstad. Hij wordt veelvuldig gefotografeerd. Twee immense geweien omcirkelen een – ik kan het niet helpen – toch wat doodse boom. De boom wordt omringd door twee geweien. Die geweien zijn geïnspireerd op het oude stadswapen, leer ik. Bij de Grote kerk, die zich precies tegenover de fontein bevindt, staat-ie boven de zuidelijke ingang afgebeeld. Ik loop er even naartoe en zie een levensboom met aan weerszijden een hert en een hinde die staande op hun achterpoten, steunend op de stam,

verlekkerd de malse blaadjes eruit knabbelen. Wat een geluk dat de exotische vogels van Shen Yuan in de boom nog voor wat leven zorgen, bedenk ik me. Daar valt bij mij pas het kwartje. Dat vrouwelijke hert in het stadswapen heeft natuurlijk alles te maken met de stadsnaam Hindeloopen! Klopt. In 825 wordt in een document al gerept over Hindahlop. Voor het goede begrip: Hlop betekent sprong. Dit oord, zeggen de deskundigen,

was in de hertenpaartijd een paradijsje. Wie wie besprong, valt te raden. In ieder geval snap ik nu waarom deze plek volgens de oudste gegevens voor Friese koningen een lustoord was om te jagen.

Religieuze grootschippers

Ik sla de Tuinen in, loop door de Wipbrugsteger (steeg) en neem nu even de tijd om die prachtige etalage van atelier Glashouwer te bekijken, specialist in Hindelooper schilderkunst en folkloristische stoffen. Al die overzeese contacten in de Gouden Eeuw zorgden er niet alleen voor dat Hindeloopen een eigen taal ontwikkelde, ook wat klederdracht, schilderkunst en woningbouw betreft gingen de stadjes hun eigen gang. De Hindelooper kapiteinsvrouwen gingen, met een flinke buidel op zak, graag shoppen in Amsterdam. De VOC-handelaren fungeerden als postorderbedrijf voor deze modebewuste vrouwen. Grif bestelden ze sits, een soepel, glanzend en kleurrijk katoentje dat bedrukt is met bloemen en speciaal uit India werd geïmporteerd. Een paar maanden na hun bestelling, flaneerden de dames er lustig op los. De Hindelooper klederdracht was geboren. Schuin tegenover de winkel, op de hoek van de Nieuwstad (Nyste) en de Meenscharsteeg (Mensskarsteger), blijf ik nog even stilstaan bij een pand uit 1714. Wat Hindelooper schilderkunst betreft, word ik op mijn wenken bediend. De voorkant van het pand heeft prachtige bloemige blinden, aan de zijkant zijn de luiken doorspekt met religieuze afbeeldingen. Wat blijkt? Dit gebouw dat de naam 'Irene' draagt, was van oorsprong een grootschipperswoning. In 1898 werd de woning

aangekocht door de Hervormde Diaconie en nog tot begin 2020 deed Irene dienst als bijgebouw voor kerkelijke activiteiten. Vandaar die religieuze afbeeldingen! Nou niet helemaal. De 17e- en 18e-eeuwse grootschippers waren vaak ook zeer religieus ingesteld. Iedere tocht naar de Oostzee was een groot avontuur. Een extra gebedje voor de bemanning was dan meer dan welkom.

Vaak schonken de schippers een miniatuur van hun fluitschip aan de kerk. Uit dankbaarheid voor een behouden vaart, maar ook als reminder. Zo van, vergeet in moeilijke tijden niet voor ons en het behoud van het schip te bidden. Hun religieuze focus kon je ook zien aan de hakkeborden, borden aan de achterkant van een fluitschip waardoor je ze al van verre herkende. Niet alleen de naam van de grootschipper stond erop, maar al te vaak was die ook versierd met een Bijbelse voorstelling. De in Hindeloopen woonachtige decoratieschilder Harmen Zweed liet zich een paar jaar geleden inspireren door de geschiedenis van de Hindelooper koopvaardij en schilderde deze twaalf luiken. Aan de voorkant werden het luiken met de kenmerkende bloemen en bladeren in rood, blauw, wit en groen. Aan de zijkant kwamen de religieus georiënteerde luiken. Ze hangen er trouwens alleen 's zomers, hoor ik. Anders gaat het maar bladderen en dat is natuurlijk zonde. Aan het eind van de steger sla ik linksaf. Ik passeer het nu lege sportterrein en zie verderop de hardhouten brug die me langs het gebouw van sportpark de Meenschar brengt en bijna weer bij mijn parkeerplek.

(Wordt vervolgd in ASN74 - GvdM).

(ZA) – Scheiden op de dag van overlijden ?

Zaterdag 9 januari 2021 ontvang ik een mailtje van Marjan, waarin zij mij vertelt dat, op zoektocht naar iets geheel anders, haar aandacht werd getrokken door de Andringa Stichting. << In mijn voorouderlijke lijn komen Andringa's voor. Mijn oma van vaders kant heette **Anna Kornelis Andringa**, geboren op 10 augustus 1872 te Akkrum. En haar vader was Kornelis Heeres Andringa. Ik heb het trouwboekje uit 1898 van mijn grootouders in bezit. Alsmede foto's van **Kornelis Heeres Andringa** en zijn echtgenote **Anna Kerstes Hijlkema** (zie beide foto's). Ook heb ik wat oude ansichtkaarten van Akkrum gevonden. Een neef van mijn vader, dhr. Cees Andringa (1892-1978), is ooit intensief bezig geweest met genealogisch onderzoek. Maar na zijn overlijden in de jaren 70 is onbekend waar die informatie is gebleven. Ik ben nu heel nieuwsgierig geworden en hoop dat mijn info ook nog iets kan toevoegen aan de speurtocht in het verleden van de Andringa's. Marjan Wiersma >>

Zoiets is natuurlijk een kolfje naar mijn hand, dus ik kon Marjan vrij snel mailen dat hij

en zij dan bij de ZA groep horen. Haar overgrootvader **Kornelis Andringa** kreeg fam. code **ZA112**. Beide foto's zijn nieuw voor ons. Kijk in Andringa boek deel 3 maar eens op blz. 453. Marjan stuurt later een kopie van het trouwboekje; het geboortjaar van haar oma is daar doorgeschrapt, maar wij houden het toch op 1871, zoals in boek 3 staat vermeld. In boek 3 staat eveneens dat het huwelijk van haar grootouders is ontbonden door scheiding op dezelfde dag van het overlijden van haar grootvader. Ik ga op zoek naar de bij mij bekende originele stukken in de brandwerende documenten-ladenkasten en concludeer daarna dat wij in boek 3 toch een fout hebben gemaakt, die in ASN74 bij de familieberichten in de errata als volgt zal worden bijgesteld: << ZA112 **Anna Kornelis Andringa** (1871) haar huwelijk met **Anne Wiersma** (1867) is niet door scheiding ontbonden, maar door zijn overlijden te De Bilt (U.) op 24 sept. 1918 en dus niet op 26 sept. >>

Door deze contacten met Marjan Wiersma moet ik opeens denken aan een verhaal door onze vroegere voorzitter, **Herman Andringa (NB22114)**. Omstreeks 1998 verhuisden Herman & Hiltje naar Oldeholtspade om aldaar een oud boerderijtje op te knappen, waar zij zich later vestigden. Herman vertelde eens op

een ASB overleg dat hij tijdens die grondige verbouwing, ergens in een kast, in een fraai ingepakt doosje een duur Seiko horloge had gevonden met inscriptie. De rekening zat nog in het doosje en het garantiebewijs stond op naam van **Cornelis Heeres Andringa**, jawel, de bovenmeester van Nijeholtpade en dus ook de neef van Marjan haar vader Cornelis Wiersma (*3 nov. 1898). (foto school uit

2015 - HA). Achteraf blijkt het horloge in hun boerderij terecht gekomen te zijn doordat de vorige bewoner een relatie was van de bovenmeester. Herman had reeds een horlogeverzameling in een doos, maar helaas heeft hij het niet meer in zijn bezit vertelt hij midden januari.

Waarschijnlijk heeft hij het aan een van zijn kleinkinderen gegeven, net zoals andere horloges uit die verzameling, waar zij af en toe eentje uit mochten zoeken. Maar Herman heeft wel kunnen achterhalen dat meester Cornelis een prima onderwijzer in Nijeholtpade was met echt hart voor de zaak. Je zou hem bij de notabelen van dat dorp kunnen beschouwen. Hij hielp bij problemen, schreef brieven voor dorpsgenoten die de schrijftaal niet beheersten, was vaak een morele steun en trad ook wel op als 'dominee voor de atheïsten' aldaar. "De schoele, die 't Hooltpad' nuumd wodt, beston in 1995 honderd jaar." staat in ons boek deel 3. Herman & Hiltje met hun B&B naast het verbouwde boerderijtje inclusief siertuin (aangelegd en onderhouden door Hiltje), noemden het geheel: 'De Holthof'.

Een week na haar eerst mailtje krijg ik van Marjan de volgende anekdote: "Leuk, dat verhaal over oom Cees Andringa. Hij woonde na zijn pensionering in Wolvega aan de Julianaweg 45. Ik ben daar wel eens op bezoek geweest begin jaren 70. Hij reed toen in een Messerschmitt met zo'n klapdakje. We zijn samen midden in een rozenperk beland toen hij achter het stuur in slaap viel. Ik rook een brandlucht. Bleek van zijn pijp afkomstig te zijn waarvan de brandende inhoud op zijn broek terecht was gekomen. Best een avontuur. Vooral toen ik met mijn blote benen en minirok door de doornen moest. Hahaha!" En even later stuurt Marjan een foto: *Messerschmitt – KR200 – 1952*.

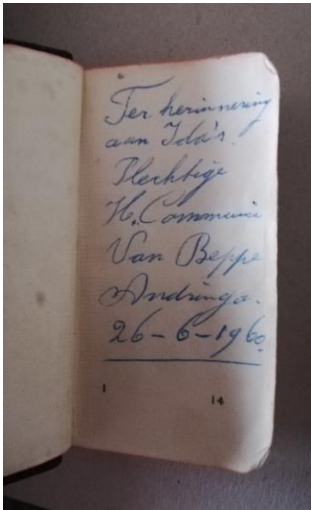
Heel hartelijk dank, Marjan Wiersma (ZA) en Herman Andringa (NB). Tsjikke (YB)

ASB – enkele herinneringen aan mijn Andringa pake en beppe ...

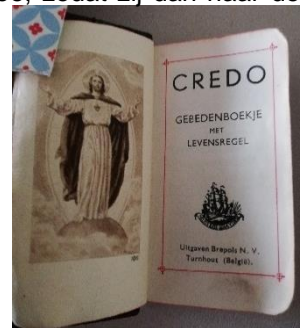
“Dag Duleke, Eppie, Elske en Ida, binnenkort zal er weer een ASN verschijnen, maar door de aanhoudende corona tijd, wordt e.e.a. moeilijker dan normaal. We kunnen nu bijv. niet zomaar een interview afnemen. Toch hoop ik dat wij met zijn allen een bijzonder ASN73 creëren! Zelf ben ik al bezig met een aantal artikeltjes, maar ik zou jullie deze keer ook graag willen inschakelen. Waarschijnlijk heeft iedereen wel herinneringen aan haar Andringa grootouders.”, was mijn vraag in januari aan het ASB. “En Eppie, wat weet jij nog van Jaap zijn pake & beppe?”

Over pake Johannes en beppe letsje Andringa – Postma (LE21)

Een herinnering uit mijn jeugd. Het was eind jaren '50 begin jaren '60. Zoals toen heel normaal was gingen wij op zondagmorgen naar de Bonifatiuskerk aan de Voorstreek in het centrum van Leeuwarden. Mijn moeder ging dan altijd heel vroeg voor de mis om 7 uur met haar schoonmoeder Beppe letsje (Ida) lopend naar de kerk het was ongeveer een half uur lopen want wij woonden op Kleienburg achter de centrale en Beppe woonde in de eerste Rembranddwardsstraat. Ook mijn kleine kerkboekje (9cmx5cm) nam ik altijd mee (dat heb ik nog). Toen zei ik een keer tegen mijn moeder, ik ga zondag wel met Beppe mee, zodat zij dan naar de mis van 9.30 uur kon.

Mijn oom Gerard was melkrijder bij de LMI en hij stelde Beppe voor om haar met de melkauto naar de kerk te brengen. Dus die zondag gingen wij in de cabine van de melk-

auto naar de Voorstreek en zette hij ons af voor de kerk. Na de mis gingen wij lopend naar Beppe haar huis en zoals altijd pakte Beppe een zakje tum tum uit haar kast en ging tellen: 2 voor pappe, 2 voor mamme, 2 voor Johan, 2 voor Annie, 2 voor Simon, 2 voor Ida, 2 voor Mia en 2 voor Jildert. Die deed ze in een zakje en toen gaf ze nog 1 aan mij als extra omdat ik met haar meegegaan was. (O ja, zo waren de tum tum alleen waren ze groter, ik denk wel 2x zo groot.) Zo ging dat nog vaak op zondag door. Ja, en dan hadden wij ook nog op zondagavond om 18.00 het lof waar wij ook wel naar

toelingen, maar was niet verplicht. Toen Beppe vanwege haar ouderdom niet meer in de cabine kon stappen, gingen wij met een taxi naar de kerk en terug lopen totdat het te ver werd. Toen werd het heen en terug met de taxi. Wat een luxe was dat. En elke keer weer die heerlijke tum tum. Beppe is 83 jaar geworden en is overleden op 16 oktober '67. Deze warme herinnering is mij nog altijd heel dierbaar.

Mijn Pake Johannes hebben wij nooit gekend. Er werd niets verteld over vroeger, alleen dat hij de boerderij eerst had en dat mijn vader Elias die overgenomen heeft. Pake heeft volgens mij ook niet geweten dat oom Simon in Indië is overleden in de oorlog daar met alle gevolgen van ellende. Ik heb wel gehoord dat Pake aan maag kanker of zo is overleden, want maagzweren en ontstekingen kwamen in de familie voor. Mijn vader heeft ook een maagbloeding gehad in de jaren vijftig.

Met vriendelijke groet Ida Andringa (LE 213)

Over pake Haaye en beppe Gerritsje Andringa – van Tuinen (ZG 211)

Mijn beide grootouders woonden in Wartena. Wij als gezin, Sjoerd, Janke, Jinse en Elske woonden in Haarlem. Door de grote afstand werden de grootouders weinig bezocht. Met de bus naar Leeuwarden, daarna met de bus naar Wartena en later met de Deux Chevaux. Of tijdens onze zeilvakanties in Friesland voeren we o.a. naar Wartena. Onze pake en beppe woonden in een klein boerderijtje. De broers van heit, Jan en Auke, woonden ook in Wartena (Warten).

Pake en beppe zijn indertijd uit liefde getrouwd, hoewel de ouders van beppe daar verre van blij mee waren. Pake was van beroep melkvaarder. Met zijn bootje de zware melkbussen bij de boeren ophalen en afleveren bij de melkfabriek. In eerste instantie woonden ze op een woonboot, die werd te klein en toen verhuisden ze naar een klein boerderijtje in het dorp. Ze kregen 9 kinderen, er was armoede. Mijn vader was de 7^e. De oudere kinderen moesten zo snel mogelijk gaan werken vanaf 12/14 jaar. Doordat het hoofd van de school druk op de ouders had uit geoefend, mocht heit doorleren op de mulo. Daarna ook nog de kweekschool gedaan.

Wat ik mij nog kan herinneren was, dat er in de tuin veel aalbesstruiken stonden. Wij speelden buiten met de kinderen van Auke: met Janke en Haeije. De tweeling Tsjerk en Gerrit waren een ondeugend stel. Er was in de zomer kermis met een draaimolen, zweefmolen en een oliebolakraam. Daar mochten wij wel naar toe.

Pake en beppe gingen naar het bejaardenhuis in Tzum. Daar is beppe overleden. Pake is teruggegaan naar Warten en woonde zijn laatste jaren in een klein huisje. In de kamer stond een divan en in de bedstee was een klein keukentje gemaakt. Op de tafel de kwispedoor voor zijn pruimtabak. Buiten het "húske" met een tonnetje. Pake had bijna altijd een pet op. Heit Sjoerd heeft nog kunnen regelen, dat pake een klein pensioentje van de melkfabriek bovenop zijn AOW kreeg. Mijn verhaal zal een totaal andere zijn dan die van mijn neven en nichten, die op loopafstand van pake en beppe woonden. Elske Hoep-Andringa (ZG2114)

Over pake Wopke en beppe Janke Andringa - Kooistra (SA12)

Wopke Andringa is in 1871 geboren te Suwâld; hij had een drie jaar jongere zus Tjibbeltje. Wopke trouwde met zijn nicht Janke Kooistra. "By beppe Janke sieten de sinten," aldus kleinzoon Wopke (SA1211). Uit het huwelijk werden twee zoons geboren: Rinze en Sytze. Zij hadden eerst een boerderij aan de Zomerweg te Burgum. In 1914 kochten ze een oude boerderij annex herberg in Jistrum op de kruising Rijksstraatweg - Ieswei. Op de foto is te zien dat deze werd afgebroken,

dat was in 1914. "Als je op de foto komt zorg dan altijd dat je wat in je handen hebt," was het credo van Wopke; hij staat in de deuropening met een melkemmertje in zijn linkerhand. De vrouw met witte schort is Janke en die met de zwarte jurk is ongetwijfeld Tjibbeltje. De voorgevel van de boerderij stond gericht naar de Ieswei omdat de Rijksstraatweg pas rond 1830 werd aangelegd.

Zoon Rinze (SA121) heeft rond 1935 de boerderij overgenomen. Rinze Andringa was getrouwd met Johanna Kuitert.

Uit dit huwelijk werden Wopke Aaltje, Jaap en Sietse geboren. (Jaap trouwde later met zijn Eppie.) Wopke en Janke (SA12) verhuisden vervolgens naar de nabijgelegen woning aan de Rijksstraatweg op nummer 15. Hier kwam Wopke in 1939 te overlijden. Zijn weduwe Janke verhuisde naar Burgum; ze had echter veel heimwee. Toen werd besloten dat ze bij Rinze en Johanna in de voorkamer kon gaan wonen. "Ik kan mij nog goed herinneren dat

ze haar eigen petroleumstel op een tafeltje bij ons achter in de gang had waar ze haar eten kookte. 's Avonds bracht ze ons dan vaak een schaalkje met wat vers fruit," aldus Eppie haar zwager Wopke. "Ook ging ze elke zondag lopend over de leswei naar de kerk in Jistrum. Tussen de middag at ze dan bij haar schoonzus Tjibbeltje (Sibbel muoi), die naast de kerk woonde en na de middagdienst liep ze dan weer terug naar huis" Wopke en Janke liggen begraven bij de Kruiskerk in Burgum. Rinze en Johanna verhuisden in 1962 naar hetzelfde huis op nummer 15 samen met zoon Sietse die met zijn broer Wopke de boerderij overnam. Wopke (SA1211) kwam op de boerderij wonen en trouwde met Martje Adema. Martje overleed in 2017, waarna Wopke er nog tot eind 2020 bleef wonen.

ONTMOETINGEN MET ANDRINGA'S ... 38

De achtendertigste aflevering alweer - een verhaal over ontmoetingen met Andringa's ... nu in ASN 73. Regelmatig ontmoet ik mijn eigen Andringa familie en af en toe de Andringa's van het Andringa Stichtings Bestuur. Daarnaast hoor, lees, zie of ontdek ik vaak iets over andere mensen die dezelfde achternaamdragen of er aan verwant zijn. Overigens ben ik altijd benieuwd naar jullie reacties & verhalen, bel of stuur eens iets op, wie weet wordt daar in het volgende ASN op ingegaan.

In dit Staach Nijs komen een paar keer onze bestuursleden aan het woord en/of wordt er over hen geschreven. Op onderstaand foto een paar leden van het eerste bestuur in **1983 bij Tsjikke thuis te Baflo** tijdens een **redactieoverleg**. Rondje

om de tafel naast mij: Aggie, dan Sjoerd, Japke, Ype, Felix, Janke en Johan. Wat hebben we ook in die beginjaren keihard gewerkt, niet alleen voor die eerste familiedag op 21 maart 1981 en de tweede reeds op 27 maart 1982, maar vooral om o.a. alle per post binnengekomen gegevens voor het eerste Andringa boek te verzamelen en te ver-

werken. Mijn bureau beneden: onder de bureaulamp links 3 bakjes met systeemkaartjes en op het deksel van een bak met hangmappen Aggie haar kop koffie...

16 febr. 2021 – op mijn telefoon zie ik Eppie haar nummer, onze penningmeester te Kollum, maar ik krijg haar zoon Geert aan de lijn. Oei, dan is er iets met je moeder aan de hand. “Nee”, is het antwoord, “zus **Riekje** is gisteravond plotseling overleden.” Wat een schrik en wat zal dit voor haar naaste familie voor enorm veel verdriet zorgen, vooral voor **Eppie (SA1212)**! Zij stond altijd dag en nacht klaar voor haar zorgenkind en reeds vanaf haar 2^e jaar blind. In ASN 65 vanaf blz. 15 kunt u meer lezen over Riekje; wat ben ik achteraf blij dat ik haar toen heb kunnen bezoeken! Op 12 maart zou Diederika Hanna Andringa 50 jaar geworden zijn. De foto hier rechts is vorige zomer genomen toen Eppie & Riekje (gestreepte trui) op mijn verjaardag langs kwamen. Zaterdag 20 febr. was de afscheidsdienst voor haar naaste familie vanuit de Maartenskerk te Kollum, heel indrukwekkend. Gelukkig kon ik die dienst hier thuis via livestream volgen. Heel bijzonder vond ik het filmpje, aan het strand van Ameland, waarin je Riekje pootjebadend en af en toe haar familieleden nat spattend, schaterlachend en glunderend ziet genieten! Toen Eppie in 2010 70 jaar werd, had zij haar 3 kinderen, beide schoondochters & 5 kleinkinderen uitgenodigd voor een vakantietrip naar Barcelona - zie ASN52.

Het huidige ASB bestuur wordt in dit ASN73 summier genoemd op blz. 8 en vanaf pag. 22 volgt (op mijn verzoek) het artikel over ‘mijn pake & beppe Andringa’, opnieuw heel bijzondere herinneringen! Duleke heeft haar grootouders (zelfde als die van Ida) nooit gekend. Helaas gaat **Duleke Kuipers – de Vries (LE21)** ons per 1 maart 2021 verlaten, deze bestuursfunctie en haar werk zijn niet meer te combineren. Ook op deze plaats wil ik Duleke heel hartelijk bedanken voor haar voorzittersrol, voor haar deskundigheid bijv. op AVG gebied, haar redactionele bijdragen en alle energie, die zij de afgelopen jaren in ons ASB bestuur, in ASN + ASNE heeft gestoken, maar ook haar geweldige inzet voor de Andringa website overlegmomenten. Nu maar weer afwachten wie die vacature gaat vervullen.

Begin 2021 komt vanuit USA het bericht door **Judy (LB1111)** dat haar oom **John P. Andringa (LB1121)** wel heel erg zwak wordt en waarschijnlijk binnen enkele dagen komt te overlijden. Dat heb ik meteen doorgegeven aan diens neef Frans (LB1145) uit Haarlem, die daarna diezelfde dag nog gaat bellen. Later hoor ik dat John P. zowel het telefoontje van Frans en mijn mailbericht goed heeft meegekregen. Ik beschreef een paar goede herinneringen aan hem en zijn vrouw Jane, inclusief mijn bedankje dat hij samen met Jane zolang het **correspondentieadres** was voor de Andringa’s in **USA** en **Canada**. John overleed 14 jan. 2021 in aanwezigheid van Jane en hun kinderen: dochter Joy, zoon Dirk en zoon Van. Even later volgt een e-mail uitwisseling over en weer van medeleven vanuit USA.

Nog steeds ontmoet ik door de voortdurende Corona crisis niet zoveel mensen, vooral ook door de huidige dreiging van de Britse variant. Nu ga ik meestal één keer per week naar onze supermarkt en wel op een rustige tijd; voor mij is tussen half één en een uur dan uitstekend, want rond die tijd zijn er weinig mensen in de winkel. Natuurlijk moeten we met een ontsmet winkelkarretje naar binnen, mondkapje op, handen nog eens met ontsmettingsmiddel behandelen en dan vooral ruim afstand houden. Gelukkig kan ik er goed tegen om noodgedwongen zo op mezelf aangewezen te zijn, genoeg afleiding door achterstallige opruimklussen, de AS administratie, bibliotheekboeken, contacten met beide dochters, schoonzoon en kleindochter, veel e-mailcontacten en bijna dagelijks maak ik een kort verslag voor zus Geiske die afgelopen jaar uiteindelijk 3 maanden in een revalidatiecentrum doorbracht (zie ook ASN71 blz. 26). In maart door de corona beperkingen ben ik met die brieven voor haar op de computer begonnen, nu werk ik aan nr. 66. Als er dan 3 velletjes vol zijn inclusief afbeeldingen, verstuur ik die per post, omdat **Geiske (YB1221)** geen computer heeft. Onze altijd vrolijke optimist!!!

Vanuit Australië kreeg ik eind november een brief van **Annie Andringa (LE 213)**: << Hallo Tsjikke, alle bestuursleden en alle Andringa's. Heel erg bedankt voor het gezellige familiekrantje nr. 72 wat ik heb ontvangen. Bedankt voor alle werk wat jullie doen! Wij zijn in Victoria nu Covid-19 vrij. Sinds 1 november zijn er geen nieuwe gevallen meer. Vier maanden zijn de grenzen dicht geweest onder controle van politie en militairen. Vanaf augustus stonden wij op lockdown. Scholen dicht, thuis werken, alleen naar de winkels als het noodzakelijk was. Vele winkels dicht, verplicht buiten de deur mondkapje op. Die moesten van 3 lagen stof gemaakt worden en iedere dag wassen. Geen trouwerijen, slechts 6 man bij begrafenissen. Als je thuis in quarantaine was voor 2 weken, dan werd daarop gecontroleerd. Dikke boetes als je je niet aan de regels houdt. Geen familiebezoeken. Dat de telefoon werd veel gebruikt. Ik heb veel gelezen, gebreid (poppen) en geborduurd. Veel mensen maakten hun huis schoon, zo langzamerhand kregen wij wat meer vrijheid. Zo kon ik 's morgens regelmatig een blokje omlopen in een omgeving met fabrieken; die waren dicht. Wel met een mondkapje op. Toen kwam er een nieuwe uitbraak in Melbourne, negen hoge flats werden helemaal afgesloten. Boodschappen via telefonische bestelling bij de deur afgeven. Deze mensen hadden moeite om het Engels te verstaan. Nu nog mondkapjes op in winkels en afstand houden, maar wel meer vrijheid. De eerste vliegtuigen vliegen nu in Australië. Wij wensen jullie allen uit het erg warme (41°) Australië heel goede feestdagen toe. Hopelijk mogen jullie dat met familie en vrienden vieren. >>

Na het verschijnen van ASN72 volgt een intensieve mail-uitwisseling met Marloes Andringa (VA31133) en sinds eind december een uitgebreide correspondentie met Leni Roos en haar dochter Arina Andringa (VA1151). Zo komen veel meer berichten bij mij binnen, helaas te veel om nu op in te gaan; toch ben ik elke keer enorm blij met jullie informatie hoe dan ook, vooral mee doorgaan a.u.b.!!!

Tige tank allegear, Tsjikke (YB12214)

Andringa – publicaties

De Andringa familieboeken en Andringa kalenders zijn te bestellen door het verschuldigde bedrag over te maken naar:

Andringa Stichting, Waterlelie 5, 9291JP te Kollum op rekening:
NL62 INGB 00000 99008 onder vermelding van: Bestelling
.. x boek deel 2 en/of .. x boek deel 3 en/of .. x kalender.

Noteer duidelijk uw naam, adres en familiecode op betalingsbewijs.
Na ontvangst van het bedrag krijgt u het bestelde thuis gestuurd.

Persoonlijk boeken of kalenders afhalen en betalen mag ook,
maar laat dit dan even van te voren weten aan:

Mw. Ida Okx - Andringa, Sao Paulostraat 21, 1334 BZ Almere
Tel. 06 – 10 33 52 87

Kosten van de publicaties:

Andringa Boek deel 1 (1985)	UITVERKOCHT (à € 20,00)
-----------------------------	-------------------------

Andringa Boek deel 2 (1996) voldoende voorraad	€ 10,00
(Bij bestudering van deel 2 is deel 1 nodig als naslagwerk)	

Andringa Boek deel 3 (2016) vanaf november 2020	€ 25,00
---	---------

Maak de serie met rugnummers (1 en) 2 en 3 compleet!!!	
--	--

Engelse versie (korte samenvatting bij deel 1)	€ 20,00
--	---------

Andringa KUNST verjaardagskalender NU per stuk	€ 5,00
--	--------

Kalender - 3 exemplaren (LET OP ACTIEPRIJZEN)	€ 10,00
---	---------

“Fryske Ferskes” poëzieboekje door Sjoerd Andringa	€ 7,50
--	--------

Verzendkosten per 1, 2 of 3 boeken in Nederland	€ 7,25
---	--------

Verzendkosten per kalender in Nederland	€ 4,60
---	--------

(brievenbuspakje - indien toelevering via normale brievenbus mogelijk is)

Andringa – publicaties